

COM DONAR TRACTAMENT ESPECÍFIC COVID-19 (HIDROXICLOROQUINA +/- LOPINAVIR/RITONAVIR) A PACIENTS NO INGRESSATS EN CENTRES HOSPITALARIS

CONTEXT

El document de [tractament de la pneumònia per SARS-CoV-2](#) resumeix les recomanacions que són d'aplicació general per al tractament farmacològic de la pneumònia. El tractament específic recomanat actualment per la pneumònia lleu-moderada per SARS-CoV-2 confirmada, que en determinats casos pot tractar-se en l'àmbit extrahospitalari, inclou la **hidroxicloroquina**, afegint o no **lopinavir/ritonavir**. L'addició de lopinavir/ritonavir és opcional a criteri clínic, si bé el seu ús fora de l'hospital hauria de ser excepcional pels seus problemes de tolerabilitat, especialment en edat avançada, i d'acord amb l'evidència actual.

Els tractaments específics (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir) requereixen **diagnòstic de pneumònia i confirmació d'infecció per coronavirus SARS-CoV-2 per PCR o test ràpid**.

Cal recordar que actualment [l'evidència disponible](#) sobre aquests medicaments és limitada i, per tant, no es pot concloure de manera fiable que el tractament específic per la COVID-19 modifiqui el curs de la malaltia. Les informacions relacionades amb els resultats obtinguts amb aquests medicaments es basen en dades d'investigacions molt preliminars, per la qual cosa la seva possible eficàcia encara ha de ser demostrada en assaigs clínics ben dissenyats. Només es pot justificar l'ús fora de les condicions autoritzades d'aquests medicaments d'acord amb les recomanacions de [l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris \(AEMPS\)](#), com s'indica en el [document Tractament de la pneumònia per SARS-CoV-2 a l'àmbit SISCAT](#), i en el context de la recerca dels assaigs clínics en curs, tal com també indica l'Agència Europea del Medicament.

Actualment els tractaments específics per a la COVID-19 (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir) són de **dispensació hospitalària i no són dispensables a les oficines de farmàcia**. L'AEMPS controla aquestes medicacions via Medicaments en Situacions Especials i especifica que el control ha de ser hospitalari.

- La hidroxicloroquina i la cloroquina s'han restringit a l'hospital, excepte per a tractaments crònics o de llarga durada, amb les indicacions de la fitxa tècnica, que es poden recollir a les oficines de farmàcia en un circuit estretament controlat.
- El lopinavir/ritonavir és una medicació exclusiva hospitalària per al tractament del VIH però en el tractament de la COVID-19 és una indicació fora de fitxa tècnica que es gestiona per la via de medicaments en situacions especials.

Així doncs, la medicació per a pacients candidats a tractament amb aquests medicaments a l'àmbit extrahospitalari ha de ser **dispensada pels serveis de farmàcia hospitalaris**.

L'objectiu d'aquest document és descriure el circuit de prescripció i dispensació dels tractaments específics COVID-19 (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir) en l'àmbit extrahospitalari. Es diferencien diferents situacions de tractament extrahospitalari: tractament domiciliari o en hotels, tractament en residències geriàtriques i tractament en centres d'atenció intermèdia.

CIRCUIT DE PRESCRIPCIÓ I DISPENSACIÓ EN PACIENTS CANDIDATS A TRACTAMENT ESPECÍFIC COVID-19 A DOMICILI O EN ELS HOTELS

El [document de recomanacions de tractament farmacològic en la infecció per SARS-CoV-2 en l'àmbit extrahospitalari](#) inclou en l'annex 1 un algorisme que especifica quins pacients amb pneumònia són candidats a tractament domiciliari o en hotels. D'acord amb aquest algorisme, poden realitzar el tractament i seguiment domiciliari o en hotels els pacients amb pneumònia confirmada per radiografia de tòrax o ecografia pulmonar sense criteris de gravetat i que **no** presentin **factors de vulnerabilitat**. Els factors de vulnerabilitat que, si estan presents, impliquen que s'ha de derivar el pacient a l'hospital són els següents:

- Edat > 50 anys
- Hipertensió arterial
- Diabetis mellitus
- Malaltia cardiovascular crònica
- Malaltia pulmonar obstructiva crònica
- Ictus
- Malaltia renal crònica (estadis III-V)
- Cirrosi hepàtica
- Tumor maligne sòlid o hematològic
- Immunosupressió
- Patró radiològic amb infiltrat multilobar

D'acord amb l'algorisme, els pacients amb pneumònia lleu i sense els criteris de vulnerabilitat descrits, es podran tractar en l'àmbit extrahospitalari amb hidroxiclороquina +/- lopinavir/ritonavir quan es rebi la confirmació que la PCR o el test ràpid és positiu per SARS-CoV-2.

Com s'ha de prescriure i dispensar la medicació a aquests pacients?

- El metge o metgessa que diagnostiqui la pneumònia en l'àmbit extrahospitalari és el responsable de realitzar la prescripció d'aquests medicaments (hidroxiclороquina +/- lopinavir/ritonavir) quan rebi la confirmació que la PCR o el test ràpid és positiu per coronavirus SARS-CoV-2.
- La prescripció s'ha de realitzar utilitzant una recepta mèdica en paper, preferiblement blanca. Si no es disposa de recepta blanca, es poden utilitzar receptes verdes o vermelles. La recepta no s'ha d'entregar al pacient i aquesta medicació no es pot recollir a les oficines de farmàcia.
- Des del CAP o CUAP als quals pertanyin els metges prescriptors s'ha d'enviar al responsable de farmàcia de la Regió Sanitària un correu electrònic encriptat amb els CIPS dels pacient als quals se'ls ha prescrit la medicació conjuntament amb les receptes escanejades i amb les indicacions de l'adreça per a l'entrega de la medicació i un telèfon de contacte. Cada territori facilitarà el contacte del responsable de farmàcia a qui enviar la informació.
- El responsable de farmàcia de la Regió Sanitària ha d'enviar un cop al dia al servei de farmàcia de l'hospital de referència la informació que ha rebut dels diferents CAP i CUAP del territori. Cada servei de farmàcia facilitarà una direcció de correu electrònic per gestionar les sol·licituds de medicació.

- El servei de farmàcia de l'hospital de referència de cada territori ha de preparar la medicació i enviar-la utilitzant els diferents sistemes disponibles, incloent els previstos per a l'entrega extrahospitalària de la medicació dispensada a l'hospital en la resolució del CatSalut del 17 de març de 2020. La medicació es prepararà en bosses individuals que continguin el tractament complet i un full d'informació per al pacient sobre el tractament que se li ha dispensat.

CIRCUIT DE PRESCRIPCIÓ I DISPENSACIÓ EN PACIENTS CANDIDATS A TRACTAMENT ESPECÍFIC COVID-19 EN RESIDÈNCIES GERIÀTRIQUES

A criteri clínic, pacients amb infecció per coronavirus SARS-CoV-2 es podran tractar en les residències geriàtriques sense necessitat de derivació hospitalària. En particular, i depenent del criteri clínic i el context individualitzat del pacient, es pot valorar que pot ser preferible per al seu benestar evitar-ne el trasllat a centres hospitalaris malgrat presenti criteris de vulnerabilitat. D'altre banda, com s'ha comentat anteriorment, per tractar amb medicaments específics per a la COVID-19 (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir) es requereix confirmació de pneumònia i d'infecció per SARS-CoV-2 per PCR o test ràpid. No obstant això, en aquests àmbits s'han de tenir en compte algunes particularitats:

- Si no és possible realitzar una radiografia de tòrax o una ecografia pulmonar, es podrà tractar amb aquests medicaments si la presència de dispnea, febre i auscultació patològica suggereix una alta sospita clínica de presència de pneumònia.
- Si en la institució hi ha més d'un pacient amb símptomes compatibles de COVID-19, no serà necessari realitzar la prova diagnòstica a tots els casos sospitosos. Si es disposa d'una prova positiva en algun dels pacients, es podrà considerar que hi ha un brot a la institució i es podrà tractar als pacients.

Com s'ha de prescriure i dispensar la medicació a aquests pacients?

- El metge o metgessa que diagnostiqui la pneumònia per SARS-CoV-2 en la residència geriàtrica és el responsable de realitzar la prescripció d'aquests medicaments (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir).
- La prescripció s'ha de realitzar utilitzant una recepta mèdica en paper, preferiblement blanca. Si no es disposa de recepta blanca, es poden utilitzar receptes verdes o vermelles. Aquesta medicació no es pot recollir a les oficines de farmàcia.
- Des de la residència geriàtrica s'ha d'enviar al responsable de farmàcia de la Regió Sanitària un correu electrònic encriptat amb els CIPS dels pacient als quals se'ls ha prescrit la medicació conjuntament amb les receptes escanejades i amb les indicacions de l'adreça per a l'entrega de la medicació i un telèfon de contacte. Cada territori facilitarà el contacte del responsable de farmàcia a qui enviar la informació.
- El responsable de farmàcia de la Regió Sanitària ha d'enviar un cop al dia al servei de farmàcia de l'hospital de referència la informació que ha rebut de les diferents residències geriàtriques del territori. Cada servei de farmàcia facilitarà una direcció de correu electrònic per gestionar les sol·licituds de medicació.
- El servei de farmàcia de l'hospital de referència de cada territori ha de preparar la medicació i enviar-la utilitzant els diferents sistemes disponibles, incloent els previstos per a l'entrega extrahospitalària de la medicació dispensada a l'hospital en la resolució del CatSalut del 17 de març de 2020. La medicació es prepararà en bosses individuals que continguin el

tractament complert i un full d'informació sobre la medicació per als professionals de les residències.

CIRCUIT DE PRESCRIPCIÓ I DISPENSACIÓ EN PACIENTS CANDIDATS A TRACTAMENT ESPECÍFIC COVID-19 EN CENTRES D'ATENCIÓ INTERMÈDIA

A criteri clínic, pacients amb infecció per coronavirus SARS-CoV-2 es podran tractar en els centres d'atenció intermèdia sense necessitat de derivació hospitalària. En particular, i depenent del criteri clínic i el context individualitzat del pacient, es pot valorar que pot ser preferible per al seu benestar evitar-ne el trasllat a centres hospitalaris malgrat presenti criteris de vulnerabilitat. D'altre banda, com s'ha comentat anteriorment, per tractar amb medicaments específics per a la COVID-19 (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir) es requereix confirmació de pneumònia i d'infecció per SARS-CoV-2 per PCR o test ràpid. No obstant això, en aquests àmbits s'han de tenir en compte algunes particularitats:

- Si no és possible realitzar una radiografia de tòrax o una ecografia pulmonar, es podrà tractar amb aquests medicaments si la presència de dispnea, febre i auscultació patològica suggereix una alta sospita clínica de presència de pneumònia.
- Si en la institució hi ha més d'un pacient amb símptomes compatibles de COVID-19, no serà necessari realitzar la prova diagnòstica a tots els casos sospitosos. Si es disposa d'una prova positiva en algun dels pacients, es podrà considerar que hi ha un brot a la institució i es podrà tractar als pacients.

Com s'ha de prescriure i dispensar la medicació a aquests pacients?

- El metge o metgessa del centre d'atenció intermèdia que diagnostiqui la pneumònia per SARS-CoV-2 és el responsable de realitzar la prescripció d'aquests medicaments (hidroxicloroquina +/- lopinavir/ritonavir) utilitzant els sistemes de prescripció de cada centre. Aquesta medicació no es pot recollir a les oficines de farmàcia.
- Des dels centres d'atenció intermèdia en els quals hi hagi pacients amb possible pneumònia per SARS-CoV-2 s'ha d'enviar al responsable de farmàcia de la Regió Sanitària un correu electrònic encriptat amb un llistat dels CIPS dels pacient als quals se'ls ha prescrit la medicació i amb les indicacions de l'adreça per a l'entrega de la medicació i un telèfon de contacte. Cada territori facilitarà el contacte del responsable de farmàcia a qui enviar la informació.
- El responsable de farmàcia de la Regió Sanitària ha d'enviar un cop al dia al servei de farmàcia de l'hospital de referència la informació que ha rebut dels diferents centres d'atenció intermèdia del territori. Si s'escau, els centres i els serveis de farmàcia podran valorar espaiar la demanda de tractaments. Cada servei de farmàcia facilitarà una direcció de correu electrònic per gestionar les sol·licituds de medicació.
- El servei de farmàcia de l'hospital de referència de cada territori ha de preparar la medicació per a tractaments complets en bosses individuals correctament etiquetades. La dispensació d'aquests tractaments es farà de manera agregada i es podrà enviar utilitzant els sistemes disponibles a cada territori per a permetre l'entrega extrahospitalària de medicació MHDA segons permet la resolució del CatSalut del 17 de març de 2020.